

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

XI kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Budżetu
i Finansów Publicznych (9.)

7 lutego 2024 r.

Porządek obrad:

1. Prezentacja Roczego Raportu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z wykonania budżetu UE za 2022 r.

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 01)

(Posiedzeniu przewodniczący przewodniczący Kazimierz Kleina)

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA**

Dzień dobry. Witam wszystkich.

Otwieram posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Witam bardzo serdecznie wszystkich obecnych. Witam pana prezesa Marka Opiołą, członka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, który reprezentuje urząd, a w tym urzędzie reprezentuje Polskę. Bardzo dziękuję za pana obecność.

Jak co roku przedmiotem naszego posiedzenia jest prezentacja rocznego raportu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z wykonania budżetu Unii Europejskiej za rok 2020.

(Głos z sali: 2022 r.)

2022 r., oczywiście.

Witam także panie, które są pracownicami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i będą pana wspierały w części sprawozdawczej.

Czy są uwagi do porządku naszego posiedzenia? Nie ma.

Informuję, że nasze posiedzenie jest transmitowane przez internet.

Czy w posiedzeniu uczestniczą osoby prowadzące działalność lobbingsową w rozumieniu prawa? Nie.

Na początku chciałbym podziękować panu za obecność, co już uczyniłem, ale także chciałbym podziękować za to, że gościliście naszą komisję w ubiegłym roku. Wszyscy uczestnicy tej delegacji, tego wyjazdu byli bardzo zadowoleni i prosili, aby jeszcze raz podziękować za spotkania, za merytoryczną pracę i współpracę z członkami naszej komisji. Było to rzeczywiście bardzo, bardzo ważne i interesujące.

A teraz w związku z tym, że nie mamy za wiele czasu... Przepraszamy też, a ja szczególnie, za to, że tak wcześnie zaczynamy. Wiadomo, to oczywiście nie jest wczesna godzina w normalnej pracy, ale państwo musieliście przyjechać z Luksemburga, więc przyjazd tutaj był trudny. I jeszcze, jak rozumiem, macie przed sobą także spotkania w Sejmie.

W takim razie bardzo proszę o prezentację.

Aha, wcześniej członkowie naszej komisji otrzymali raporty, mogli się z nimi zapoznać, tu też jest sprawozdanie roczne. W związku z tym będzie pan miał, że tak powiem, łatwiejsze wystąpienie, ponieważ senatorowie członkowie komisji mogli przynajmniej pobieżnie zapoznać się z tym dokumentem, chociaż, jak widać, jest on grubości budżetu państwa polskiego.

Bardzo proszę.

**CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
MAREK OPIOŁA**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

Może zanim przejdę do prezentacji, jeszcze mała uwaga, a zarazem zaproszenie. Przede wszystkim chciałbym serdecznie podziękować za tak miłe przywitanie. Ósma rano, Panie Przewodniczący, już się stała naszą tradycją w przypadku posiedzeń komisji. W związku z tym mamy już...

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Rzeczywiście, zawsze o ósmej rano to organizujemy.)

...w tym względzie dobrą praktykę. A potem człowiek świeży przystępuje do dalszych obowiązków.

Ale pan przewodniczący wspomniał o wizycie senatorów członków komisji w Luksemburgu – jest nowa kadencja, jest nowe zaproszenie. Panie Przewodniczący, może tym razem uda się dojechać z Kazachstanu, bodajże poprzednio nie udało się dojechać. Zaproszenie do odwiedzenia nas w Luksemburgu, tak jak to było w zeszłym roku, jest otwarte, przekazuję je na ręce pana przewodniczącego i całej komisji. Może udałoby się to zrobić. Proszę to rozważyć. Polska będzie obchodziła 20-lecie wejścia do Unii Europejskiej i wiemy, że ambasada przygotowuje uroczystości związane z tą rocznicą. W związku z tym jeżeli panowie senatorowie nie będą bardzo zajęci w okresie majowym, będzie nam bardzo miło gościć państwa w Luksemburgu, zaproszenie jest otwarte.

Przechodząc do mojej prezentacji...

PRZEWODNICZĄCY KAZIMIERZ KLEINA

Bardzo dziękuję za to zaproszenie. Skład komisji jest trochę inny niż w poprzedniej kadencji, więc myślę, że senatorowie będą zainteresowani, aby się tam spotkać. Jeszcze raz przepraszam za to, że nie było mnie wówczas u was, trochę jest to wina pani Anetty, która jest tutaj z nami, ponieważ przed wielu laty wkręciła mnie w Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, była sekretarzem, i od tego czasu mówiła, że są ważne miejsca, w których trzeba być. A więc po prostu tak to wyszło.

CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO MAREK OPIOŁA

Zabolało mnie, Panie Przewodniczący, bardzo mocno, że to z naszej strony doszło do tej obstrukcji.

Może przedstawię członkom komisji osoby, które są razem ze mną: pani Kinga Wiśniewska-Danek, szefowa polskiego gabinetu, i pani Anetta Kosieradzka, która jest moją asystentką. W skład polskiego gabinetu wchodzi jeszcze 2 panów, których dziś brakuje: pan Bernard Witkoś, który jest attaché, i Marko Zipatič, który jest naszym sekretarzem. Jest to mieszany, międzynarodowy zespół, ale potrzebujemy takich ludzi, żeby lepiej pracować.

Przechodząc do mojego wystąpienia, powiem, że nie będzie tak długie, jak książka, to tylko 23 slajdy. Jesteśmy otwarci na pytania.

Przede wszystkim chciałbym dzisiaj przedstawić państwu sprawozdanie Trybunału z wykonania budżetu Unii Europejskiej za rok 2022. Tradycyjnie sprawozdanie roczne zostało opublikowane w październiku ub.r.

Kolejny slajd. Z częścią Wysokiej Komisji widzę się po raz pierwszy, z niektórymi osobami już mieliśmy okazję rozmawiać na temat sprawozdania. A więc może najpierw krótkie wprowadzenie na temat naszej instytucji. ETO jest jedną z instytucji unijnych. Jest niezależnym zewnętrznym kontrolerem Unii Europejskiej. Swoją działalność Trybunał rozpoczął w 1977 r., czyli to jest już 47 lat. Kolegium ETO składa się z 27 członków, mianowanych na 6-letnią kadencję z możliwością przedłużenia, po 1 z każdego państwa członkowskiego.

Pracami kolegium kieruje przewodniczący, wybierany spośród członków Trybunału na 3-letnią kadencję, on też reprezentuje naszą instytucję na zewnątrz. Aktualnie przewodniczącym jest pan Tony Murphy z Irlandii.

Każdy z członków Trybunału jest przypisany do jednej z 5 izb kontrolnych podzielonych tematycznie. W ramach Izby I są prowadzone kontrole z zakresu rolnictwa i energii, a także dotyczące kwestii środowiskowych bądź kwestii zdrowia. Izba II zajmuje się głównie polityką spójności. Kontrole w ramach Izby III, której jestem członkiem, dotyczą działań zewnętrznych Unii, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Izba IV to przede wszystkim kontrole dotyczące regulacji rynków finansowych i spraw gospodarczych. Izba V ma charakter horyzontalny, zajmuje się tematami przekrojowymi obejmującymi finansowanie Unii i administrowanie nią. Izby opracowują i przyjmują większość dokumentów kontrolnych. Członkowie izby wybierają ze swojego grona przewodniczącego, który stoi na czele izby. Izby dzielą zadania między swoich członków, którzy nadzorują kontrole.

Trybunał zatrudnia łącznie ok. 900 osób – kontrolerów, pracowników służb pomocniczych i administracyjnych oraz tłumaczy ze wszystkich krajów Unii Europejskiej i nie tylko, dlatego że... Tutaj warto dodać, że po agresji Rosji na Ukrainę Trybunał zaprosił przedstawicieli odpowiednika ukraińskiego NIK, czyli ACU, pracowników, którzy przyjechali do nas na czas działań zbrojnych. My mamy wymianę ekspertów krajowych z krajami członkowskimi na okres 2-letni. W tym przypadku panie są u nas 2 lata, była potrzebna zmiana prawa na Ukrainie, żeby mogły zostać. Z racji tego, że jest nowy prezes ukraińskiej izby... W związku z tym musimy porozmawiać o tym, jak dalej będzie wyglądała współpraca i to będzie jednym z przedmiotów naszej współpracy na bazie tego, że panie normalnie pracują jako audytorzy w Europejskim Trybunale Obrachunkowym, w poszczególnych izbach i w poszczególnych miejscach, gdzie są bardzo potrzebne. Ja byłem na Ukrainie w zeszłym roku i tam też rozmawialiśmy o naszej współpracy.

Ale przejdźmy dalej. Na wykresie widzą państwo liczbę pracowników zatrudnionych na czas określony. Ponadto ETO zatrudnia co roku zmienną liczbę pracowników kontraktowych i ekspertów krajowych, o których wspomniałem. Spośród całkowitej liczby... 549 osób pracuje w izbach kontrolnych. Wśród pracowników są osoby o różnorodnym wykształceniu i doświadczeniu zawodowym. Ogólna liczba pracowników z Polski wynosi 67 osób, czyli 8% ogółu zatrudnionych. Polska ma – a jesteśmy jednym z nielicznych takich krajów – 1 stanowisko dyrektorskie, tj. 10% ogółu, i 4 stanowiska kierownicze, czyli 8,5% ogółu.

Przejdę do tego, co robimy. Rolę Trybunału najłatwiej wytłumaczyć, mówiąc, że to jest europejski odpowiednik NIK. Jesteśmy odpowiedzialni za kontrolowanie wydatków z budżetu Unii, sprawdzamy, czy Unia prowadzi solidną sprawozdawczość finansową i prawidłowo stosuje unijne przepisy finansowe, a także czy unijne strategie i programy pozwalają osiągnąć wyznaczone cele i zapewniają gospodarne wykorzystanie środków. Bardzo ważnym elementem pracy Trybunału jest przedstawienie wniosków i uwag z kontroli Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, rządowi i parlamentom narodowym oraz oczywiście opinii publicznej. Naszą rolą jest dostarczanie informacji i analiz, które mogą wykorzystać w swojej pracy i w stanowieniu prawa.

Gama produktów Trybunału obejmuje przede wszystkim sprawozdania roczne prezentujące główne wyniki prac związanych z poświadczeniem wiarygodności w zakresie budżetu Unii Europejskiej. Trybunał sporządza także opinie na temat zmian w przepisach, które mają znaczący wpływ na zarządzanie finansami. Opinie są wykorzystywane przez Parlament Europejski i Radę Europejską podczas przyjmowania przepisów.

Bardzo ciekawym wynikiem prac Trybunału są sprawozdania specjalne, w których Trybunał bada, czy zrealizowano cele wybranych strategii i programów Unii, czy rezultaty osiągnięto w sposób efektywny, skuteczny i gospodarny oraz czy działania Unii przyniosły wartość dodaną. Trybunał przedstawia również zalecenia, wskazując sposoby oszczędnego wydatkowania środków, usprawnienia działań i unikania marnotrawstwa. Kolejnym produktem Trybunału są przeglądy, które w ujęciu przekrojowym przedstawiają konkretne zadania.

Większość prac kontrolnych ma miejsce w siedzibie Trybunału, czyli w Luksemburgu. Kontrolerzy przeprowadzają również wiele wizyt kontrolnych w Komisji Europejskiej – to jest nasz główny podmiot kontrolowany – i w innych instytucjach, a także w organach szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego w państwach członkowskich, delegaturach Unii, państwach trzecich oraz organizacjach międzynarodowych. Trybunał stara się ukończyć kontrole w ciągu 13 miesięcy

zgodnie z celem określonym w rozporządzeniu finansowym Unii. Zespoły kontrolne z zasady składają się z 2 lub 3 kontrolerów. Wizyty kontrolne trwają zwykle od kilku dni do kilku tygodni. Na terytorium Unii odbywają się zazwyczaj we współpracy z najwyższymi organami kontroli danego państwa członkowskiego. W przypadku Polski przed każdą wizytą kontrolną informujemy o niej Najwyższą Izbę Kontroli, która decyduje, czy chce uczestniczyć w naszej wizycie i oddelegować kontrolerów w charakterze obserwatorów.

Chciałbym zaznaczyć, że Trybunał przygotowuje swój program pracy niezależnie od innych instytucji, lecz nie w izolacji od nich. Uzyskujemy np. sugestie tematów kontroli z Parlamentu Europejskiego czy Rady. Jak państwo widzą na slajdzie, w latach 2024–2025 – bo ten plus oznacza rok 2025 – planujemy przeprowadzenie kontroli dotyczących różnorodnych tematów związanych z bezpieczeństwem, migracją, kwestiami rolnictwa czy też kontroli obejmujących Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (RRF). W przypadku tego instrumentu planujemy kontrole obejmujące system kontroli w państwach członkowskich czy też filar tego instrumentu dotyczący transformacji cyfrowej.

Powoli przechodzimy już do sprawozdania, ale zanim je przedstawię, powiem jeszcze, jak wygląda nasza praca w zakresie rekomendacji. Kontrole sprawdzające realizujemy 3 lata po wystosowaniu rekomendacji i stosujemy 4-stopniową skalę oceny. Analiza zaleceń objętych monitowaniem w 2022 r. wykazała, że 100% z 14 zaleceń sformułowanych w sprawozdaniu rocznym za rok 2018 i 85% spośród 325 zaleceń ze sprawozdań specjalnych z roku 2018 zostało wdrożonych w pełni, w przeważającej mierze bądź częściowo. Analiza za rok 2023 jest w przygotowaniu.

A teraz przechodzimy do najważniejszej części mojej prezentacji, czyli do sprawozdania rocznego z wykonania budżetu za rok 2022.

Tytułem wprowadzenia chciałbym przekazać kilka podstawowych informacji na temat budżetu Unii. Roczny budżet Unii jest przyjmowany przez Parlament Europejski i Radę na podstawie długoterminowych, uzgodnionych na kilka lat ram budżetowych, które są określane mianem wieloletnich ram finansowych. Ostateczną odpowiedzialność za prawidłowe wykonanie budżetu ponosi Komisja. W 2022 r. poniesione wydatki wyniosły łącznie 196 miliardów euro. Po uwzględnieniu wydatków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, nazywanego z języka angielskiego RRF – i taką terminologię stosujemy – płatności Unii w 2022 r. wyniosły łącznie 243,3 miliarda euro. Średnio wydatki Unii odpowiadały 2,5% wydatków publicznych państw członkowskich Unii ogółem i 1,3% dochodu narodowego brutto tych państw.

Bilans wpłat i wypłat jest dla Polski korzystny, a saldo przepływów finansowych wyniosło trochę ponad 11 miliardów euro. Na slajdzie przedstawiono saldo przepływów finansowych pomiędzy Unią a Polską w 2022 r. Transfery do naszego kraju wyniosły niemal 18,7 miliarda euro, a do unijnego budżetu dokładaliśmy się, płacąc składkę w wysokości 7,5 miliarda euro. Polska jest beneficjentem netto budżetu unijnego nie tylko w danym roku, lecz także w całym dotychczasowym okresie członkostwa w Unii Europejskiej.

Jak już powiedziałem, na slajdzie prezentujemy dane dotyczące przepływów finansowych pomiędzy Unią a Polską. Ponieważ panie i panowie w parlamencie wielokrotnie pytają, jak wyglądała sytuacja od początku, pokazuję państwu informację dotyczącą lat 2004–2022. Ta informacja jest też zawsze zamieszczana na stronie Ministerstwa Finansów. Transfery w tym okresie, o którym wspominałem, wyniosły łącznie niemal 232 miliardy euro, a do unijnego budżetu dokładaliśmy się, płacąc składkę w wysokości ok. 77,4 miliarda euro. Saldo przepływów między Unią a Polską było pozytywne w całym okresie członkostwa Polski w Unii. Tym samym można stwierdzić, że Polska była i jest beneficjentem netto budżetu unijnego od 2004 r. do końca 2022 r. Taka sytuacja utrzymała się również w roku 2023.

Europejski Trybunał Obrachunkowy jako niezależny zewnętrzny kontroler Unii jest zobowiązany przez traktat do kontrolowania rozliczeń wszystkich dochodów i wydatków Unii oraz wszelkich jej organów. Najważniejszym produktem Trybunału jest sprawozdanie roczne dotyczące wykonania budżetu Unii za dany rok, które stanowi główny wkład w procedurę udzielania Komisji Europejskiej przez Parlament Europejski i Radę absolutorium z wykonania budżetu Unii. Podstawą ujęcia wydatków w naszej populacji kontrolnej jest transfer środków Unii przez Komisję

Europejską po tym, jak końcowy odbiorca środków unijnych podejmie działania lub poniesie koszty.

Trybunał poddał kontroli dobraną losowo próbę 760 transakcji dotyczących wydatków i 65 transakcji dotyczących dochodów dla roku 2022. Prawie 2/3 zbadanych przez Trybunał transakcji dotyczy 2 obszarów: polityki spójności, z czego 17% transakcji dotyczy Polski, oraz wspólnej polityki rolnej, z czego Polska dotyczy 9% transakcji. Polska jest jednym z najczęściej kontrolowanych krajów.

Na slajdzie widzą państwo płatności z budżetu Unii. W 2022 r. największy udział w populacji wydatków z budżetu Unii objętych kontrolą Trybunału miały kolejne działy: spójność, odporność i wartości – 40%, zasoby naturalne i środowisko – prawie 30%, jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa – 13%.

Ogólnie rzecz ujmując, kontrolerzy stwierdzili, że sprawozdanie finansowe Unii za rok budżetowy 2022 daje prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji. W dochodach nie stwierdzono nieprawidłowości. W płatnościach nadal występuje zbyt duża liczba błędów, dlatego w odniesieniu do nich wydano opinię negatywną. Trybunał ponownie wydał 2 odrębne opinie na temat legalności i prawidłowości wydatków. Wynika to z faktu, że Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (RRF), który finansuje inwestycje w ramach krajowych planów odbudowy, ma charakter tymczasowy i jest realizowany i finansowany w zupełnie inny sposób niż normalne wydatki budżetowe objęte wieloletnimi ramami finansowanymi.

W 2022 r. Trybunał zgłosił do OLAF 14 przypadków podejrzenia nadużycia finansowego wykrytych w trakcie kontroli. W następstwie tego zgłoszenia OLAF wszczął już dochodzenie w 2 sprawach. Równoległe Trybunał zgłosił 6 z tych spraw do Prokuratury Europejskiej, która wszczęła 3 postępowania przygotowawcze. Poszczególne sprawy są objęte tajemnicą postępowania.

Nasze kontrole na przestrzeni ostatnich lat pokazują, że kategorie wydatków wiążą się z różnymi rodzajami ryzyka. Płatności dokonywane na zasadzie zwrotu kosztów są obciążone wysokim ryzykiem. W ich przypadku Unia zwraca koszty kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją kwalifikowalnych działań, które są objęte bardziej złożonymi zasadami. W analizie ryzyka Trybunał wskazuje jako obciążone wysokim ryzykiem błędu te wydatki Unii, w przypadku których beneficjenci muszą często przestrzegać skomplikowanych przepisów w sytuacji składania wniosków o zwrot poniesionych kosztów. Obejmują one m.in. projekty badawcze, inwestycje na rzecz rozwoju regionalnego i rozwoju obszarów wiejskich. Odsetek wydatków obciążonych wysokim ryzykiem błędu w kontrolowanej populacji jeszcze bardziej zwiększył się i osiągnął istotny poziom 66%. Sytuacja wygląda inaczej, jeśli przyjrzymy się płatnościom opartym głównie na uprawnieniach. Są one obciążone mniejszym ryzykiem i uzależnione od spełnienia przez beneficjentów określonych, mniej skomplikowanych warunków. Należą do nich np. stypendia dla studentów, stypendia badawcze czy pomoc bezpośrednia dla rolników.

Ogólnie rzecz biorąc, szacowany poziom błędów w wydatkach z budżetu Unii za rok 2022 był istotny i wyniósł 4,2%. Zwracam uwagę na to, że kiedy mówimy o szacowanym poziomie błędów, to nie mówimy o mierze nadużyć finansowych, braku wydajności czy marnotrawstwa. Jest to szacunkowa kwota pieniędzy, która nie została wykorzystana zgodnie z przepisami unijnymi i krajowymi, a tym samym nie powinna być wypłacona z budżetu Unii.

W 2022 r. państwa członkowskie nadal wykorzystywały środki z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycji (EFSI), objętych budżetem Unii na lata 2014–2020. Zgodnie ze stanem na koniec 2022 r. skumulowana kwota płatności na rzecz programów operacyjnych realizowanych z tych funduszy wyniosła 386,1 miliarda euro z łącznej kwoty 492,6 miliarda euro, czyli 80,4%. Pozostała kwota 96 miliardów euro powinna zostać poniesiona do końca 2023 r. i rozliczona do 31 lipca 2024 r., czyli już niedługo, a niewykorzystane do tego czasu środki – umorzone, przy czym wyjątek stanowi II filar, który zostanie zamknięty w 2027 r.

Jak widzimy na slajdzie, skumulowany wskaźnik absorpcji środków z EFSI różni się znacznie między poszczególnymi państwami członkowskimi. Poziom absorpcji dla Polski wyniósł 88% na koniec roku 2022, tj. powyżej średniej unijnej na poziomie 80%. Polska jest tym samym

w czołówce państw najszybciej wydających środki. Nasze sprawozdanie wykazuje więc, że Polsce do wykorzystania zostało 12% środków, gdyż projekty opiewające na taką kwotę nadal czekają na rozliczenie przez Polskę i wypłatę przez Komisję Europejską. Warto jednak zauważyć, że Polska zakontraktowała ponad 100% dostępnych środków. Czyli mówiąc w wielkim skrócie: my widzimy te pieniądze, ale w Polsce już ich nie ma, bo one są już po prostu zakontraktowane. Mówię: my, tzn. Trybunał.

Na koniec 2022 r...

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Przepraszam...)

Tak?

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: ... w Polsce...)

(Senator Leszek Czarnobaj: To są do wykorzystania...)

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: ...do wykorzystania jest 12%, tak?).

(Senator Leszek Czarnobaj: 12%.)

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Na koniec... W tej tabelce...)

(Senator Leszek Czarnobaj: O, to.)

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: O, to jest to, tak, tak. Bo to jest najwięcej, jeśli chodzi o kraje unijne. No, Polska jest największym beneficjentem, prawda? A więc 10 miliardów zł pozostało na koniec...)

(Senator Leszek Czarnobaj: 10 miliardów euro.)

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: ...10 miliardów euro na koniec...)

(Senator Leszek Czarnobaj: Do wykorzystania, tak?)

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: ...na koniec 2022 r. Tak?)

Chodzi o rozliczenia. Bo te projekty są już najprawdopodobniej zrealizowane i gotowe do rozliczenia. Czyli praktycznie rzecz biorąc, Polska wykorzysta ten czas, bo zrobiła to, o czym powiedziałem wcześniej – zakontraktowała ponad 100% dostępnych środków, bo tak po prostu się robi. W związku z tym my zauważamy te 12%, czyli 10 miliardów euro, a w rzeczywistości one są już najprawdopodobniej na bieżąco rozliczane, te pieniądze po prostu na bieżąco spływają do kraju.

(Senator Leszek Czarnobaj: To jest rok 2022...)

Tak.

(Senator Leszek Czarnobaj: ...a to ujęcie dotyczy całości środków, czy...)

Tak, całości.

(Głos z sali: Cała perspektywa...)

Cała.

(Senator Leszek Czarnobaj: W której perspektywie?)

Na lata 2014–2020.

(Senator Leszek Czarnobaj: 2014–2020, czyli to jest końcówka tego poprzedniego...)

Tak.

(Głos z sali: Ale mamy nową perspektywę.)

Oprócz tego mamy jeszcze nową perspektywę na lata 2022–2027, w związku z czym to wszystko jest na bieżąco.

Możemy kontynuować, Panie Przewodniczący?

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Proszę).

Dziękuję.

Na koniec 2022 r. zobowiązania pozostające do spłaty wyniosły 452,8 miliarda euro, z tej kwoty 263,7 miliarda euro przypadło na budżet Unii, a 189,1 miliarda euro na NGEU, tj. unijny Fundusz Odbudowy, którego podstawą jest wspomniany wcześniej Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (RRF). Pozostające do spłaty zobowiązania zaciągnięte w 2022 r. stanowią 55% zobowiązań pozostających do spłaty ogółem. Komisja spodziewa się, że w roku 2023 zobowiązania pozostające do spłaty osiągną najwyższy poziom w historii, który może przekroczyć 458 miliardów euro, głównie ze względu na zaciągnięcie nowych zobowiązań w ramach NGEU oraz w ramach funduszy na lata 2021–2027 objętych zarządzaniem dzielonym. Ponieważ po 2023 r. nie będzie można zaciągnąć nowych zobowiązań w ramach NGEU, a do 2026 r. kwota płatności z NGEU

będzie przewyższać kwotę nowych zobowiązań z budżetu Unii, oczekuje się, że zobowiązania pozostające do spłaty zmniejszą się w latach 2024–2026.

Kończąc swoją prezentację budżetu Unii, chciałbym się przez chwilę skoncentrować na głównych wyzwaniach i zagrożeniach. Kontrolerzy zwracają uwagę na ryzyka finansowe dla budżetu Unii. Późne przyjęcie przepisów dotyczących funduszy spójności na lata 2021–2027 oraz równoległe wdrażanie KPO może przełożyć się na obciążenie administracji krajowych i unijnych, co z kolei może spowodować zagrożenie błędami.

Kolejnym ryzykiem jest wysoka inflacja. Na podstawie prognoz Komisji dotyczących inflacji Trybunał szacuje, że do roku 2023 siła nabywcza budżetu Unii mogła spaść o prawie 10%. Z tego powodu zmniejszyła się jego realna wielkość, a co za tym idzie, cele przyświecające funduszom unijnym mogą nie zostać osiągnięte w zamierzonym stopniu.

Kontrolerzy ostrzegają przed ryzykiem, jakie dla budżetu Unii stanowi wojna w Ukrainie, ze względu na gwarancje, którymi Unia objęła pożyczki udzielone państwom trzecim. Według stanu na koniec 2022 r. kwota ekspozycji budżetu Unii w związku ze wsparciem Ukrainy wyniosła 15,6 miliarda euro, w tym 11,6 miliarda euro dotyczyło pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej, 0,3 miliarda euro – pożyczek Euratomu, a 3,7 miliarda euro – gwarancji budżetowych na pożyczki udzielone przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Warto wspomnieć, iż pod koniec 2022 r. został zatwierdzony instrument pomocy makrofinansowej dla Ukrainy. Obejmuje on udzielenie Ukrainie nowych pożyczek na kwotę 18 miliardów euro w 2023 r., jeśli spełnione zostaną warunki określone w umowie między Unią a Ukrainą.

W sprawozdaniu audytorzy zbadali też prawidłowość wydatków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Trybunał objął kontrolą 13 płatności dokonanych przez Komisję na rzecz 11 państw członkowskich na łączną kwotę 47,2 miliarda euro. W 2022 r. nie było płatności na rzecz Polski w ramach RRF. Finansowanie wypłacane w ramach instrumentu różni się znacząco od finansowania projektów w ramach tradycyjnego budżetu Unii. Finansowanie opiera się tu na wykazaniu osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych zdefiniowanych w krajowych planach odbudowy, a nie na rozliczeniu poniesionych kosztów. Płatności objęte kontrolą Trybunału w 2022 r. były powiązane z 244 kamieniami milowymi i 37 wartościami docelowymi. W 15 przypadkach nie osiągnięto kamienia milowego lub wartości docelowej w zadowalający sposób bądź nie przestrzegano warunków kwalifikowalności. Z RRF finansowano powtarzające się krajowe wydatki budżetowe. W związku z tym Trybunał wydał opinię z zastrzeżeniem w odniesieniu do wydatków z RRF. Trybunał wykrył też przypadki nieprawidłowej koncepcji kamieni milowych lub wartości docelowych oraz problemy z wiarygodnością informacji w deklaracjach zarządczych państw członkowskich.

To by było tyle, Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o sprawozdanie. Jesteśmy do państwa dyspozycji w przypadku pytań, uwag, wątpliwości. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA

Bardzo dziękuję za tę informację, za sprawozdanie.
Otwieram dyskusję.
Bardzo proszę, Panowie Senatorowie, czy są pytania?
Proszę bardzo.

SENATOR
JANUSZ PĘCZERZ

Dziękuję, Panie Przewodniczący.
Ja zadam pytanie: dlaczego najczęściej kontrolowana jest Polska? Bo tutaj pan o tym powiedział. Myślę, że wynika to z wielkości środków, jakie Polska otrzymuje, ale chciałbym dostać potwierdzenie.

**CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
MAREK OPIOŁA**

Odpowiedź na to pytanie została udzielona przez prezydium. Tak, chodzi o to, że Polska dostaje najwięcej pieniędzy i dlatego naszą metodologię pracy opieramy na tym, że po prostu losujemy transakcje, a liczba transakcji Polski jest znacząca. W związku z tym Polska jest najczęściej kontrolowana w tym zakresie. Ale oprócz tego – bo tutaj skoncentrowałem się tylko na sprawozdaniu rocznym – Polska jest znaczącym krajem w Unii Europejskiej. My też sprawdzamy różnego rodzaju projekty w sprawozdaniach specjalnych, czyli w naszej codziennej zaprogramowanej pracy audytorskiej, o której wspominałem. No i Polska bardzo często jest, jak my to nazywamy, w naszym koszyczku państw członkowskich, które sprawdzamy na bieżąco.

Jeżeli chodzi o slajd mówiący o programie na 2024 r., to warto zasygnalizować rzeczy, które w najbliższym czasie na pewno zostaną w Polsce odnotowane, i warto też powiedzieć, Wysoka Komisjo, że zaraz, w lutym, będziemy publikować wyniki 2 kontroli dotyczących praworządności, o których prawdopodobnie w Polsce, w mediach, w parlamencie będzie głośno. Ja ze swojej strony powiem, że będę chciał po publikacji, czyli na początku marca, przyjść na pierwsze możliwe dla Sejmu i Senatu posiedzenia komisji i zaprezentować te 2 raporty. To też może być dla Wysokiej Komisji ciekawe, bo mówi właśnie o RRF, o systemach kontroli państw członkowskich i pokazuje, jak to wygląda.

A ze swojej strony – przepraszam, Panie Przewodniczący, za prywatę – pozwolę sobie zwrócić uwagę na kontrolę, która będzie dotyczyła mobilności wojskowej, bo ja za tę akurat kontrolę jestem odpowiedzialny w Izbie III. I tutaj skupiamy się na tym, jak wygląda mobilność wojskowa w Unii Europejskiej. Polska też jest w grupie państw, które odwiedziliśmy – bo te wizytacje miały już miejsce – i wyniki tej kontroli będziemy publikować pod koniec tego roku. W związku z tym też przyjadę i je zaprezentuję, ponieważ zauważamy tam ważne kwestie, które należy odnotować właśnie w przypadku mobilności wojskowej.

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA**

Dziękuję bardzo.

Ja chciałbym zapytać o jeszcze jedną kwestię. Wiadomo, że państwo, kontrolując budżet Unii Europejskiej, kontrolując poszczególne kraje, dajecie także pewne rekomendacje, zalecenia. Czy któreś z tych zaleceń, które są efektem kontroli, udało się wcielić w życie? Chodzi o to, czy Komisja Europejska, Parlament Europejski zmieniły przepisy pod wpływem działania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Czy mógłby pan podać jakieś konkretne przykłady? I czy w związku z tym, że relatywnie najwięcej kontroli było w Polsce – co wynika z tego, o czym wcześniej powiedzieliśmy – rekomendacje państwa instytucji, urzędu zostały przyjęte właśnie przez Polskę?

**CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
MAREK OPIOŁA**

Zaraz pani Kinga odszuka konkretny przykład.

Tak jak powiedziałem, my sprawdzamy realizację naszych rekomendacji 3 lata wstecz. W tym roku skoncentrowaliśmy się na sprawdzeniu naszych rekomendacji z roku 2018 i to jest ujęte w naszym sprawozdaniu. No, pandemia, wszystkie rzeczy z tym związane, to zrozumiałe.

Tak jak powiedziałem ogólnie – bo my to zsumowaliśmy, ale zaraz pani Kinga znajdzie przykład – 100% z 14 zaleceń sformułowanych w sprawozdaniu rocznym za rok 2018 zostało zrealizowanych i 85% z 325 zaleceń ze sprawozdań specjalnych... Ale pan przewodniczący musi nam dać chwilkę, żebyśmy...

(Szef Gabinetu Członka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego Kinga Wiśniewska-Danek: Świeże czy jakieś stare sprawozdania?)

Możemy świeże...

(Szef Gabinetu Członka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego Kinga Wiśniewska-Danek: Jeśli świeże, to już. Otwieram...)

(Brak nagrania)

**CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
MAREK OPIOŁA**

To jest nasz najświeższy produkt. Tytuł kontroli: „Koordynacyjna rola Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych”, w skrócie EEAS. Mamy np. rekomendacje...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jasne. Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, pani Kinga udzieli pełnej odpowiedzi w tym zakresie. Dziękuję.

**SZEF GABINETU CZŁONKA EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
KINGA WIŚNIEWSKA-DANEK**

Dziękuję uprzejmie.

Tak jak pan audytor powiedział, mamy różne rodzaje kontroli wykonania zadań. Ostatnio np. skończyliśmy kontrolę dotyczącą działania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, to jest ciało dyplomatyczne w Unii Europejskiej, de facto ministerstwo zagraniczne Unii Europejskiej. I to właśnie było realizowane pod auspicjami pana audytora z Polski i naszego gabinetu. Przykładem rekomendacji, którą skierowaliśmy do EEAS, jest sugestia, żeby zastanowiła się nad tym, jak rozdzielać pracę w ramach swoich delegatur. Ona działa w taki sposób, że ma 150 delegatur na całym świecie...

(Członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego Marek Opióła: 145.)

...145 i one pełnią funkcję jakby ambasad Unii Europejskiej. My pojechaliśmy do 4 z nich, przeprowadziliśmy też ankietę wśród wszystkich ambasadorów w tej sieci. I rezultatem tej kontroli było zauważenie, że pewne sekcje są niedoszacowane, tzn. dana delegatura ma priorytety, w ramach których ma działać, a nie ma pracowników, którzy mają merytoryczne kompetencje w danej dziedzinie, żeby ją wspierać. A więc nasza rekomendacja była taka, żeby służba działań zewnętrznych przeprowadziła analizy, gdzie ma przesunąć pracowników, tak żeby ich efektywniej, wydajniej wykorzystywać w ramach swoich delegatur. I ta rekomendacja została zaakceptowana.

Tak jak pan audytor powiedział, mamy wysoki poziom akceptacji naszych rekomendacji, co wynika trochę z naszej procedury kontrolnej, która jest inna niż procedura NIK. Bo realizując kontrolę, prezentujemy nasze rekomendacje kontrolowanemu podmiotowi i on ma prawo się wypowiedzieć, może np. zasugerować, że termin na realizację jest za krótki, i my możemy się zastanowić, możemy zmienić ten termin tak, żeby zwiększyć motywację do wdrożenia danej rekomendacji.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA**

Czy zostały zgłoszone rekomendacje dotyczące Polski – pewnie tak – a jeśli tak, to czy jakieś zostały zaakceptowane?

**CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
MAREK OPIOŁA**

Panie Przewodniczący, wychodząc naprzeciw, powiem, że prawdopodobnie będzie nam bardzo trudno znaleźć określoną rekomendację w stosunku do Polski. Bo naprawdę bardzo rzadko się zdarza, że w raporcie rocznym znajduje się rekomendacja dla kraju członkowskiego. Ostatnia...

(Szef Gabinetu Członka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego Kinga Wiśniewska-Danek: Raz tylko tak było w historii.)

A, raz. To było właśnie ostatnio, dotyczyło to Niderlandów i to była rekomendacja za rok 2021. (Szef Gabinetu Członka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego Kinga Wiśniewska-Danek: Tak.)

Ale zgodnie z naszą metodologią w sprawozdaniach rocznych nie wydajemy rekomendacji dla państw członkowskich. Ale...

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA

Czyli na podstawie waszych rekomendacji generalnych Komisja Europejska powinna ewentualnie jakieś rekomendacje czy oczekiwania skierować do państw członkowskich. Tak to rozumiem. Tak?

CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
MAREK OPIOŁA

Nasza metodologia wygląda głównie tak: my przedstawiamy poszczególne rozdziały naszego raportu. Członkowie są odpowiedzialni za poszczególne rozdziały. I w naszej metodologii pracy wygląda to tak, że my bardzo blisko współpracujemy z Komisją w celu konsultacji. Gdy dochodzimy np. do elementu błędu, to mamy spotkania i omawiamy kwestię tego błędu. Oczywiście zdarza się, że np. Komisja mówi, że nie akceptuje wskazanego przez nas błędu. Przechodząc do rekomendacji, powiem, że bardzo ścisła współpraca polega na tym, że jest komunikacja i wypracowuje się te rekomendacje. Stąd ten poziom, o którym mówimy, 100%, 85%.

Ale postaramy się wyjść naprzeciw panu przewodniczącemu. Teraz będzie bardzo trudno znaleźć to na bieżąco, ale jeżeli będziemy mogli przesłać to drogą pisemną na ręce sekretariatu, to znajdziemy rekomendacje, które dotyczyły Polski, a na pewno były takie w raportach specjalnych. I po prostu zrobimy selekcję tych rekomendacji, może będą takie, które zostały już później sprawdzone i wdrożone, zrobimy zestawienie z takimi raportami.

(Szef Gabinetu Członka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego Kinga Wiśniewska-Danek: Jeśli mogę to...)

Tak.

SZEF GABINETU CZŁONKA EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
KINGA WIŚNIEWSKA-DANEK

Ja dodam jeszcze historyczną wiedzę z przeszłości. Dawniej Trybunał stosował rekomendacje dla państw członkowskich, ale przestał to robić, właśnie z uwagi na tę politykę, o której mówił pan audytor. Chodzi o to, że my musimy iść 3 lata po kontroli i sprawdzić, czy coś zostało wdrożone, czy nie. A więc teraz Komisja jest naszym głównym podmiotem kontrolowanym, to do niej będą kierowane rekomendacje. I tak jak pan zauważył, to przez nią będziemy starali się ewentualnie próbować zmienić stan rzeczy w państwach członkowskich.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, inne pytania.

SENATOR
JANUSZ PĘCHERZ

Panie Przewodniczący, dziękuję.

Ja może wybiegnę trochę poza to sprawozdanie. Wasze doświadczenie jest na pewno na tyle duże, że jesteście w stanie przynajmniej w jakimś stopniu określić, czy nie ma zagrożenia związanego z naszym opóźnieniem, jeśli chodzi o KPO, czy Polska, jeżeli już ewentualnie będzie miała te wszystkie środki, nie będzie miała problemu z realizacją tych kamieni milowych, które zostały tam zapisane.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA

Proszę bardzo.

CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
MAREK OPIOŁA

Panie Przewodniczący, naprawdę stąpałbym po bardzo cienkim lodzie, mówiąc o kamieniach milowych, o Krajowym Planie Odbudowy.

Z całym szacunkiem, ale tu nie chodzi o nasze doświadczenie, my koncentrujemy się na faktach. Nasza praca polega na tym, że mamy sprawdzać, jak te środki zostały wykorzystane. Oczywiście mamy określone to, co jest najważniejsze – te środki muszą zostać wydane do 31 grudnia 2026 r. W związku z tym jest jeszcze trochę czasu, ale wszystko będzie zależało od polskiego rządu, od współpracy z Komisją, od legislacji w Polsce, jeżeli mówimy o kamieniach milowych, o tych kwestiach, które zostały uregulowane. Trudno mi jest... Niestety nie mamy w Trybunale szklanej kuli, dzięki której możemy przewidywać przyszłość, bardzo byśmy tego chcieli. Chociaż jeżeli mówimy o długu – a tu w naszej prezentacji ten element został pokazany – możemy zwrócić uwagę na to, że mamy największy wymiar długu, bo wiąże się to ze środkami, które będą musiały zostać zaraz spłacone. I ten dług jest teraz największy w historii, powstał w 2023 r., a spłaty będą w 2024 r. i w 2026 r. Ale też mówimy tu o zagrożeniach, o których wspominałem w swojej prezentacji, o tym, że przed Polską, a także przed Komisją Europejską, stoi ogromne wyzwanie, co wiąże się z tymi błędami, o których mówiłem. Nie chciałbym to, żeby to zabrzmiało źle, ale duża ilość pieniędzy, która ma spłynąć w najbliższym czasie, wymaga wzmoczonej rozważności, uwagi przy ich wydatkowaniu. Mówiąc najprościej, po prostu nagłe te 2 strumienie się spotkają. I teraz prawdopodobnie ten wodospad zacznie spadać.

W związku z tym tutaj ze strony... Bo to nie dotyczy tylko Polski, ale też Komisji. Nas też będzie to dotyczyło. Tak jak rozmawiałem z prezydentem i z naszymi koleżankami i kolegami, będziemy mieli podsumowanie raportów dotyczących instrumentu RRF, to będzie nasz kolejny produkt, o którym wspominałem. Planujemy też zrobić sumaryczne zestawienie naszych kontroli, ponieważ my na tym bardzo się skupiamy, dlatego że to jest dla nas nowy instrument, finansowany spoza budżetu. I mamy tu trudność w kontroli, bo jest to pozatraktatowe i dlatego jest nam trudno to zrealizować.

Ale tak jak powiedziałem, Panie Senatorze, nie umiem przewidzieć przyszłości, przepraszam najmocniej.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA

Dziękuję bardzo.
Aha, jeszcze pytanie.

SENATOR
JANUSZ PĘCZERZ

Ja mam jeszcze jedno pytanie, dotyczące ewentualnej współpracy z Najwyższą Izbą Kontroli w Polsce. Pan audytor wspomniał, że nasi inspektorzy NIK zawsze dostają informację o tym, że będzie kontrola. Czy korzystają z tego?

**CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
MAREK OPIOŁA**

Powiem więcej, z racji tego, że wszyscy moi poprzednicy w Trybunale to osoby, które były związane z Najwyższą Izbą Kontroli, ta więc instytucjonalna jest bardzo silna, a ja też byłem wiceprezesem w Najwyższej Izbie Kontroli. Tak, NIK korzysta z tego prawa. Co więcej, mamy z Polski... W swojej krótkiej prezentacji na początku, mówiąc, jak funkcjonujemy, wspominałem o możliwości wysłania eksperta narodowego. I jest pan Wojciech z Krakowa, z którym mamy okazję współpracować, pracuje w Izbie IV. Ta współpraca jest dobra. Oczywiście ponieważ jest nowe kierownictwo Najwyższej Izby Kontroli, myślimy też o tym, o czym pan senator wspomniał w swoim poprzednim pytaniu. Chodzi o to, żeby w przyszłości, jak środki z Krajowego Planu Odbudowy będą spływały do Polski i będzie to ujęte w planie pracy Najwyższej Izby Kontroli, ponieważ ona też będzie to kontrolować, zastanowić się, jak zrobić tak, żeby 2 razy nie robić tego samego, tylko wykorzystać tę kontrolę. W związku z tym w moim przekonaniu w przypadku instrumentu RRF, o którym wspominałem, współpraca z narodowymi instytucjami kontrolnymi jest bardzo potrzebna i bardzo pomocna, i to nie dotyczy tylko i wyłącznie Polski. W związku z tym dla nas jest to oczywisty partner.
(Brak nagrania)

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ KLEINA**

Powoli musimy niestety kończyć, ponieważ o 9.00 mamy już inne zajęcia, państwo także. Ale chciałbym jeszcze dopytać o te kamienie milowe, bo to są nowe instrumenty w poszczególnych krajach w związku z realizowanym programem. Czy któryś z tych... Bo w zasadzie we wszystkich państwach, które korzystają z tego funduszu, te kamienie milowe obowiązują i państwo nawet piszecie w swoim sprawozdaniu, że one były realizowane w związku ze świadczeniami finansowymi, które otrzymywały kraje członkowskie, ale w niektórych miejscach były też zastrzeżenia. Rozumiem, że tutaj państwo nie pokazujecie konkretnych przykładów państw. Ale czy w wyniku kontroli dostrzeżliście w praktyce, że niektóre kraje lepiej sobie radzą z tymi kamieniami milowymi, a inne gorzej? Oczywiście te kamienie milowe są pewnie nieporównywalne w poszczególnych krajach – prawda? W niektórych to są proste rzeczy, w innych bardzo skomplikowane, więc pewnie trudno to porównać. Ale czy można byłoby pokazać jakieś dobre przykłady państw i działań?
(Członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego Marek Opiola: Mamy złe.)
Złe? No to czy te złe możemy pokazać?
(Członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego Marek Opiola: Tak.)
To bardzo proszę.

**SZEF GABINETU CZŁONKA EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO
KINGA WIŚNIEWSKA-DANEK**

Dziękuję bardzo.
Nie mamy oceny dla poszczególnych państw członkowskich, nie robimy rankingu, jak one sobie radzą w ramach RRF, ale żeby nasze sprawozdanie roczne było trochę ciekawsze, umieszczamy w nim przykłady dla ubarwienia go. Tak więc w tym roku nie patrzyliśmy na Polskę, bo nie było jeszcze finansowania z RRF dla Polski, ale mamy przykłady z Włoch, ze Słowacji, z Hiszpanii.
Naszym głównym problemem dotyczącym kamieni milowych jest ich niejasne zdefiniowanie w narodowych planach, już na samym początku. Jeżeli taki kamień milowy jest niedookreślony, to potem nam i Komisji jest trudno przyjąć i stwierdzić, czy coś się zmieniło, czy nie, czy coś zostało wdrożone prawidłowo, czy nie. I niestety zdarza się, że mamy potem dysputy z Komisją, która inaczej coś ocenia niż nasi kontrolerzy. W naszym sprawozdaniu rocznym w tym roku mamy przykłady finansowanych z RRF inwestycji powtarzających się albo inwestycji, które nie wpadały w okres kwalifikowalności. Bo z RRF można finansować to, co się zaczęło w lutym 2020 r. i będzie realizowane do końca 2026 r., tak jak powiedział pan audytor. Mamy też chyba łatwy do wytłumaczenia

przykład podwójnego finansowania. W przypadku Słowacji był kamień milowy, który dotyczył stworzenia planu inwestycyjnego dla projektu z zakresu infrastruktury kolejowej, i nasi audytorzy ustalili, że to zostało sfinansowane w ramach RRF, ale też w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, czyli kraj wystąpił o dofinansowanie 2 razy, z 2 różnych programów. Mamy też problemy związane z tym, że dane działanie jest realizowane, a potem cofnięte. Tak nie powinno się dziać, powinna być trwałość rezultatów, które są uzyskiwane z wykorzystaniem funduszy unijnych.

PRZEWODNICZĄCY

KAZIMIERZ KLEINA

Dziękuję bardzo.

Nie widzę więcej chętnych do zadawania pytań.

A więc myślę, że będziemy powoli kończyli nasze posiedzenie.

Bardzo dziękuję panu i wszystkim państwa pracownikom, dziękuję za informacje, dziękuję także za zapowiedź, że niektóre informacje otrzymamy dodatkowo na piśmie.

Widzimy się jeszcze prawdopodobnie w marcu, kwietniu – prawda?

CZŁONEK EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO

MAREK OPIOŁA

Tak. Moje zaproszenie jest, Panie Przewodniczący...

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Ale jeszcze w marcu...)

W marcu będziemy prezentować...

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Te kwestie praworządności, tak?)

Tak. Chcemy to zaprezentować i chcemy zaprezentować też raport o Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, o którym wspomnieliśmy i którego też jestem autorem.

A swoją drogą, Panie Przewodniczący, na pana ręce też przekazujemy wprowadzenie ze sprawozdania rocznego za 2022 r. – zaraz to przekażę panu przewodniczącemu – przegląd prac Trybunału, stan na 1 stycznia 2024 r., to są sprawozdania specjalne, i nasz krótki program na okres 2024+.

Bardzo dziękuję za dzisiejsze posiedzenie.

PRZEWODNICZĄCY

KAZIMIERZ KLEINA

Bardzo dziękuję. Dziękuję także za materiały.

Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 8 minut 57)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy